

Mødet den 21. Novbr. 1918.

(For lukkede Døre).

Fraværende: Bech, Brammer, N. Joh. Laursen, Møller og Simonsen.

1. (J. Nr. 10—1918). Valg af **Strandsynsmand, Hegnsynsmand, Taksationsmænd, Jordboniteringsmand, 1 Medlem af Bestyrelsen for Gartner Sjelles Stiftelse, 1 Medlem af Overformynderiets Laanebestyrelse, 2 Vandsynsmænd og 2 Suppleanter** for samme, **5 Voldgiftsmænd til Afgørelse af Tvistigheder angaaende Handel med Husdyr** samt **1 Suppleant**.

Christensen foreslog at nedsætte et Udvalg paa 4 Medlemmer, 2 fra hver Side for at konferere om Besættelsen af de forskellige Pladser.

Det vedtoges at nedsætte et saadant Udvalg, og hertil valgtes Jakob Jensen, Christensen, Salling og P. Petersen.

2. (J. Nr. 490—1918). Andragende fra Folketingsmand Stilling om **Fritagelse for Hvervet som Byraadets Referent**.

Andragendet bevilgedes. Det vedtoges at opslaa Pladsen ledig.

3. (J. Nr. 518—1918). Andragende fra Mejeriejer Jensen om **Tilladelse til Udstykning af en Villaparcél ved Strandvejen**.

Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse meddelte, at det fastholdt sin tidligere Stilling til Spørgsmaalet og ikke kunde anbefale Tilladelsen.

J a k o b J e n s e n gjorde Rede for Udvalgets Stilling. Grunden var solgt med Servitut, og det havde altid været Skik, naar der senere blev købt Jord til en saadan Grund, at det gik ind under samme Servitut som det første Køb. Hvis Udvalget nu gik fra dette Princip og gav Mejeri-ejer Jensen Lov til at sælge, kunde man heller ikke sige nej, hvis andre kom med lignende Andragender. Resultatet vilde da blive, at Købere af Byens Grunde efter nogle Aar kunde sælge Jorden videre og tjene mange Penge derved, men Princippet for Salg af Kommunens Jord havde altid været, at der ikke skulde tjenes ved Videre-salg af selve Jorden. Dertil kom, at Kommunen havde Jord nok at sælge, saa den eventuelle Køber til nævnte Grund kunde faa Steder nok at vælge imellem. Taleren kunde for Resten oplyse, at den Køber, der var Tale om, var Folketingsmand Moesgaard-Kjeldsen, og det kunde maaske være rart at faa en saadan Skatteborger til Byen; men det var Meningen, at han kun vilde bo her en kort Tid om Sommeren. — Udvalget henstillede altsaa til Byraadet at følge dets Forslag og nægte at skille den nævnte Villaparcel.

M i k a e l J o h a n s e n havde talt med Mejeri-ejer Jensen og denne paastod, at Udvalgets Formand som Svar paa en Forespørgsel havde sagt, at det nok kunde lade sig gøre. Ligeledes havde Mejeri-ejer Jensen gjort gældende, at Købmand Alstrup havde faaet Lov til at udstykke en Grund i 3 Dele og sælge de to Stykker fra. Hvis det var Tilfældet, vilde det være urigtigt at nægte

det samme her. Men ellers skulde Taleren ikke blande sig i Sagen.

J a k o b J e n s e n syntes, at Mejeriejer Jensen talte lidt for meget i denne Sag; han havde bl. a. ogsaa gjort gældende, at han havde faaet en hel Del Løfter af Byraadssekretær Aae. Men der forelaa en klar og tydelig Kontrakt, og Jensen havde vist nok sat sig ind i den i Forvejen. Med Hensyn til Købmand Alstrup var det rigtigt nok, at han havde købt en Grund Syd for »Friheden«, men saa fik han Tilbud om at købe en færdig Villa, og da det paa Grund af Sygdom gjaldt for ham om at komme ud hurtigst muligt, bad han Udvalget om Lov til at sælge sin Grund. Udvalget gik ind derpaa paa den Betingelse, at Prisen ikke maatte forhøjes, og Købmand Alstrup havde derfor tabt Penge paa Grunden, idet han havde forrentet den i mange Aar og ikke faaet mere for den, end Kommunen fik for sin øvrige Jord.

F o r m a n d e n forespurgte, hvorledes Forholdet egentlig var med Hensyn til de Grunde, der laa nedenfor den lange Skovstrækning ved Strandvejen. Taleren havde altid gaaet ud fra, at disse Grunde kunde sælges fra de Villaer, hvortil de hørte, og vilde gerne spørge, om Ejerne ikke havde forbeholdt sig Ret dertil.

J a k o b J e n s e n: Nej!

P. P e t e r s e n tvivlede ikke om, at Udvalget havde handlet saa samvittighedsfuldt som muligt. Men Taleren havde forstaaet Jakob Jensens Ord saaledes, at hvis der blev bygget en Villa paa Grunden, kunde man ikke forbinde Ejeren i at sælge. Hvis dette var rigtigt, var der altsaa ikke nogen Servitut, der forbød at bebygge Grunden. Naar Udvalget nu forlangte 1,50 Kr. ekstra for

at give Tilladelsen, smagte det alligevel en lille Smule af Pengeafpresning, og det saa ikke godt ud.

S a l l i n g bemærkede, at Jensen ogsaa havde henvendt sig til ham og forklaret, at da han købte Grunden, havde han været af den Formening, at han til enhver Tid havde Ret til Udstykning. Han havde kun købt Grunden, fordi der var Tale om at bygge et større Hus der, som vilde tage Udsigten fra hans Villa. Forresten vilde det blive kønnere, hvis der blev bygget nogle pæne Villaer langs Strandvejen i Stedet for at lade Jorden ligge, som den laa nu; det pyntede ikke i Landskabet. Taleren vilde derfor henstille, om Udvalget ikke kunde tage Sagen op til fornyet Overvejelse.

B r ø n d u m havde ogsaa haft Besøg af Jensen, som havde beklaget sig over, at han ikke havde Raad til at beholde den dyre Grund. Men det var vist blot et Paaskud for at faa Lov til at gøre Forretningen. Han havde givet 10000 Kr. for Grunden og skulde have det tredobbelte, saa det var en ganske enorm Avance, og det var absolut forkasteligt, hvis Byraadet gik med dertil. Saa kunde enhver Mand, der var i Besiddelse af de fornødne Pengemidler, sikre sig et større Stykke af Kommunens Jord og bruge det i Spekulationsøjemed. Noget andet var, hvis Ejeren skulde flytte fra Byen eller lignende. Men i dette Tilfælde kunde Taleren under ingen Omstændighed gaa med dertil, og Byraadet burde heller ikke gøre det.

C h r i s t e n s e n mente at kunne erindre, at da Byen begyndte at sælge af Grundene langs Strandvejen, var der stærkt Kapløb blandt Villaejerne ovenfor for at faa købt disse Grunde, saa der ikke skulde blive bygget Villaer nedenfor. Da tog man Bestemmelse om, at disse Grunde ikke

maatte frasælges, og det kunde altsaa kun ske med Byraadets Samtykke. Naar Ejerne derfor havde købt Grundene billigt og vilde sælge dem dyrt nu, kunde det ikke kaldes Pengeafpresning, naar Kommunen forlangte Del i Overskudet. Taleren havde ikke noget imod, at der blev bygget Villaer dernede, men saa maatte Ejerne ogsaa betale en Del af Værdistigningen til Byen. Men Udvalget burde maaske ikke bryde fuldstændig af, da det var en Fordel for Byen at faa en saadan Mand hertil, som eventuelt blev en Skatteyder. Taleren vilde derfor henstille til Udvalget at forhandle med Jensen og give ham Tilladelse til at sælge, imod at han afgiver den Værdistigning, som Jorden er kommen i i disse Aar, og som Byen har Ret til at kræve.

J a k o b J e n s e n syntes, det var en mærkelig Misforstaaelse, P. Petersen gjorde sig skyldig i. Jensen var gaaet ind paa samme Servitut, som de øvrige Ejere, og naar Grunden ikke kunde skilles fra, kunde der selvfølgelig heller ikke bygges selvstændig Bolig derpaa. I det hele taget var der i Byraadet nogle mærkelige Svingninger med Hensyn til Prisen paa Byens Jord; tidligere havde man forlangt ganske urimelige Priser, og nu vilde man absolut give en Mand, der kunde tjene store Penge, Lov til at sælge. Udvalget var fuldstændig enigt om den foreliggende Sag, og Taleren vilde derfor henstille, at Byraadet vedtog Indstillingen, som den forelaa.

F o r m a n d e n mente, at det eneste, som begrundede Byraadets Stilling, var, at der paa Kontrakten stod »til Sammenlægning med« den højere liggende Parcel, saa det var maaske tilgiveligt, at Jensen havde misforstaaet det noget eller ikke tænkt sig, at de Hæftelser, som hviler paa den

højere liggende Parcel, ogsaa skulde hvile paa den lavere. Taleren var temmelig sikker paa, at f. Eks. Tage Hansen havde sagt, at han havde Lov til at sælge sin Grund, og hvis det var Tilfældet, at nogle Grunde kunde sælges, fremkom der en Uretfærdighed, som ikke var vel begrundet. Det burde maaske nærmere undersøges, hvorledes det stillede sig for hele denne Række af Villaer.

Indstillingen vedtoges.

4. (J. Nr. 21²—1918). Fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse forelaa følgende Indstilling angaaende **Forandring af Byggelinierne for Spanien og Grønland:**

»Da der ikke siden Byraadets Vedtagelse i 1903 af de nye Byggelinier for Grønland og Spanien, hvorefter Husrækkerne mod disse Gader kunde rykkes henholdsvis 1, 3 og 2 m ud i disse, er sket nogen Bygningsforandring der har forandret de hidtil bestaaende Forhold paa dette Punkt, vil Udvalget foreslaa, at Byraadet ændrer sin tidligere Beslutning saaledes, at de nuværende Byggelinier paa ny vedtages som fremtidig gældende. Man vil derved paa den ene Side bevare den nuværende Gadebredde for Spanien, 40 Alen, der er i Overensstemmelse med de af Byraadet i de senere Aar gennemførte Bredder for Hovedadgangsvejene til Byen, og paa den anden Side umuliggøre Opførelsen af moderne Bygninger i den paagældende Karree og derved lette en eventuel senere Erhvervelse af de paagældende Ejendomme for Kommunen. Saafremt Byraadet tiltræder foranstaaende, maa Ejeren af Spanien Nr. 45 opgive den paatænkte Bebyggelse, der forudsætter Erhvervelsen af 37 m² af Gadens Areal.«

Jakob Jensen forelagde Indstillingen.

Indstillingen vedtoges.

5. (J. Nr. 513—1918). Andragende fra Lærerinde Fru Gandrup om **fri Vikar i 3 Maaneder**, begrundet paa Sanatorieophold.

Skoleudvalget foreslog at bevilge Andragendet for de 3 Maaneder, indtil 18. Januar 1919, forudsat at Skolefonden betaler Halvdelen af Udgifterne.

Indstillingen vedtoges.

6. (J. Nr. 17²¹—1918). Andragende fra Arbejdsmand C. A. Mikkelsen om **Eftergivelse af Fattighjælp**.

Udvalget anbefalede, at Eftergivelse finder Sted i Henhold til Fattiglovens § 35, 2det Stykke.

Bevilgedes.

7. (J. Nr. 522—1918). Andragende fra Politikorpset om **Forandring af Pensionsreglerne for Politikorpsets Vedkommende**.

Der androges om Vedtagelse af følgende Bestemmelser:

»I Tilfælde af Invaliditet, der medfører Afsked: fuld Gage m. m., som den oppebæres i Øjeblikket.

I Tilfælde af Død samme Pension for en Enke, som vilde tilfalde Manden i Øjeblikket, hvis han tog eller fik sin Afsked uden Skyld fra egen Side.

For Politifuldmægtigens og de ikke nu pensionsberettigede Politibetjentes Vedkommende maatte de nævnte Pensioner fastsættes som efter 10 Aars Tjeneste, og for de ikke faste Reservebetjentes Vedkommende som for en fast Reservebetjent med 10 Aars Anciennitet.«

Formanden gjorde opmærksom paa, at Andragerne udtrykkeligt havde anmodet om, at Byraadet i dette Møde vilde tage Stilling til Sagen.

Men det var dog noget forhastet, da man ikke kunde overse Konsekvenserne, og man kunde vel nok indtil videre følge de gamle Regler. Det var derfor rigtigst, at Sagen udsattes og blev behandlet i Kasse- og Regnskabsudvalget.

Jakob Jensen syntes ikke, man kunde komme ind paa at forandre ved dette Forhold nu, som hele Situationen forelaa i Øjeblikket. Det var blot at animere de forskellige Parter imod hinanden. Forulemperne kunde blive rasende over at se et saadant Forslag, og Betjentene kunde muligvis tabe lidt af Kontenancen og blive lidt livligere end nødvendigt. Taleren skulde meget beklage, om der kom til at foreligge en saadan Situation, som omtaltes i Andragendet. Men skulde det ske, kunde man behandle hvert enkelt Spørgsmaal for sig, men ellers foreløbig afvise Andragendet.

Valdemar Petersen kunde fuldtud give Jakob Jensen Ret i hans Udtalelser om at henlægge Sagen foreløbig. Der gik snart Forretning i alting mellem Himmel og Jord, ogsaa i Forholdet mellem Bøllerne og Politiet. Taleren havde aldrig haft noget tilovers for Bøller; men han vilde ikke paa Forhaand tage Parti, naar de, som skulde opretholde Ordenen, ogsaa i enkelte Tilfælde tillod sig at optræde som Bøller. Forresten havde Taleren foranlediget, at Spørgsmaalet vilde komme frem indenfor Fagorganisationen.

Mikael Johansen mente ikke, man fuldstændig kunde afvise Andragendet, selv om det maaske ikke kunde behandles i Dag. Det var en meget urolig Tid, og det var ikke let at være Politibetjent i Øjeblikket; men det var af Betydning at have et Politi, der ikke var bange for at

gaa i Ilden, og det havde ogsaa sin store Betydning, at Politiet vidste, det havde Borgernes Tillid, og at deres Familier kunde blive sikrede, hvis der hændte Betjentene noget slemt. I denne Forbindelse kunde man ogsaa pege paa, hvorledes Staten havde stillet sig overfor Københavns Politi, hvor hver Mand havde faaet udbetalt et Gratiale paa 100 Kr., men det blev næppe udstrakt til Provinsen. Taleren vilde derfor foreslaa, at man henviste Andragendet til Udvalget og ikke fuldstændig sfviste det.

J a k o b J e n s e n havde ofte undret sig over den mærkelige Maade, hvorpaa man fra forskellige Sider var optraadt overfor disse Forhold. Man havde set Politiet tage disse Mennesker under Armen, lade dem tale fra Raadhusets Trappe osv., og fra en vis Side indenfor Borgerskabet havde man vist sig saa kulant overfor dem, at man havde givet dem fri Lokale med Lys, ja endogsaa selv ladet Lokalet rydde, da de andre ikke vilde. De samme Borgere begræd nu Politiet og bebrejdede Socialdemokratiet, at det ikke lukkede sine Lokaler for dem — det havde man for Resten gjort, men de brød selv ind. Naar Politiet nu forlangte en saadan Tilslutning fra Byraadets Side, vilde det bringe disse Mennesker til at rejse sig paa ny, og det var da givet, hvilken Side de vilde rejse sig imod; derfor havde Socialdemokraterne Lov til at være lidt varsomme. Det var det sundeste at henstille til begge Parter at tage den med Ro. Taleren vilde derfor anbefale sit Forslag; det var tilstrækkeligt for Betjentene, for efter dette Svar vidste de, at hvis de kom til Skade og saa henvendte sig til Byraadet, vilde der blive taget skyldigt Hensyn dertil. Men man maatte overveje

hver enkelt Sag og undersøge, om vedkommende ikke selv havde nogen Skyld deri.

V a l d e m a r P e t e r s e n fandt, at det var ogsaa en Slags Forretning, naar Politibetjentene nu vilde benytte sig af Situationen til at faa en Anbefaling fra Byraadet. Nu havde Politimesteren paa egen Haand givet Lov til, at Betjentenes Numre maatte fjernes, til Trods for, at han personlig vist godt kunde indse, at det havde sin Betydning at have disse Numre, og det næste Skridt blev vel saa Forslag om Revolvere. Det var for Resten ganske interessant at læse Referaterne i de forskellige Blade. Et Blad skrev saaledes, at »Politifuldmægtig Wright med sit første Slag strakte en Mand til Jorden!« Men det var desværre en sølle Svækling. Naturligvis havde Bøllerne været ret uforskammede; men man havde vist plejet disse Elementer lidt for omhyggeligt i første Omgang, som Hr. Jakob Jensen havde udtalt. Hvis Betjentene ellers havde en rigtig Opfattelse af deres Gerning, gik det nok; men Fejlen var, at man ansatte ganske unge Mennesker som Betjente, og disse havde i flere Tilfælde optraadt uforsvarligt.

F o r m a n d e n henstillede ikke at bruge for stærke Udtryk, da den anden Part jo ikke var til Stede og kunde forsvare sig.

V a l d e m a r P e t e r s e n ønskede ikke at tilspidse Situationen mellem de to Parter, men derimod at bringe det i rigtig Gænge. Men Politiet havde selv nogen Skyld, idet det til at begynde med havde været alt for eftergivende, og man kunde ikke den ene Dag tage en Mand under Armen og den anden Dag fordømme ham.

M a r t h i n P e t e r s e n skulde gerne følge Borgmesterens Henstilling og ikke i Aften komme

ind paa at drøfte Enkelthederne i de sidste Dages Begivenheder, ikke mindst af Hensyn til, at den anden Part ikke var til Stede. Men Taleren vilde meget henstille til Byraadet at følge Jakob Jensens Forslag og henlægge Andragendet. Hvis Fremtiden saa viste, at der kom til at foreligge noget i den antydede Retning, kunde man tage de enkelte Tilfælde frem til Drøftelse. Taleren var dog overbevist om, at man fra Politiets Side, navnlig dem, som havde Ledelsen og Ansvaret, forstod at bevare Besindigheden, og saa blev Byraadet sikkert forskaanet for at komme til at behandle den Slags Tilfælde.

Det vedtoges at svare, at Byraadet ikke har ment at kunne tage det foreliggende Andragende under Behandling, men vil optage eventuelle foreliggende Tilfælde enkeltvis til Undersøgelse og Forhandling,

8. (J. Nr. 521—1918). Indstilling fra Sygehusudvalget om **Forhøjelse af Lønnen til Portører og Piger**, saalydende:

»Portørerne og Pigerne ved de kommunale Hospitaler har ansøgt Udvalget om Lønforhøjelse. De første lønnes for Tiden med 40 Kr. pr. Maaned, stigende til 46 Kr. pr. Maaned efter 1½ Aars Forløb. Pigerne lønnes med 22 Kr. pr. Maaned, stigende til 28 Kr. efter 1½ Aars Forløb. Da Udvalget maa indrømme, at Lønningerne er lave i Forhold til de dyre Tider, har man under Forbehold af Byraadets Sanktion fra 1. November 1918 indrømmet Portørerne en maanedlig Løn af 55 Kr., stigende til 60 Kr. efter ½ Aars Forløb, og Pigerne et Tillæg af 5 Kr. pr. Maaned til Grundlønnen.«

M o u s t e n forelagde Indstillingen.

Kjeld Sørensen kunde ønske, at Sagen udsattes lidt, for hvis det blev vedtaget, vilde der straks komme Andragende fra Pigerne paa De gamles Hjem og Fattiggaarden. Derfor var det bedst, at der fandt en Forhandling Sted mellem disse Udvalg. Det samme var kommet frem, da Kirkegaardsbestyrelsen forhøjede Lønnen for sine Arbejdsmænd, saa kom der ogsaa Andragende fra dem, der arbejdede paa Kirkegaarden, men var antaget af Forskønnelsesudvalget. Derfor var det heldigst, at der blev et vist Samarbejde mellem disse Udvalg, saa f. Eks. Kommunens Piger fik samme Løn.

Mariane Thomsen erindrede om Personalet ved Folkekøkkenet; men deres Stilling var jo ganske vist noget forskellig fra de andres.

Jakob Jensen mente ogsaa, det var bedst, at der blev draget en Sammenligning og saavidt muligt indført Ensartethed indenfor Udvalgene; ellers satte Medlemmerne hinanden i Forlegenhed.

Mousten syntes, at Sagen saa burde gaa til Lønudvalget.

Kjeld Sørensen nævnede i den Forbindelse, at Lønudvalget havde bevilget et Dyrtidstillæg til Pigerne paa 50 Kr., og det skulde udbetales paa to Gange. Men nogle rejste den Dag, og nye kom i Stedet, og begge Parter vilde have de 25 Kr. Her havde Udvalgene ogsaa taget forskelligt paa det, idet nogle havde givet til alle, og andre kun til den ene Part. Det var rigtigst at give noget mere pr. Maaned i Stedet for de 25 Kr.

Mousten havde intet imod, at Sagen gik til Lønudvalget eller til Behandling i de forskellige Udvalg. Med Hensyn til Dyrtidstillæg var

der bevilget et bestemt Beløb aarligt, og saa kunde man jo betale det pr. Maaned.

C h r i s t e n s e n syntes, at naar der var bevilget et aarligt Beløb, var det nemt at dele det maanedsviis. Taleren havde intet imod, at Udvalgene selv ordnede Forholdet med Pigerne, da de maaske havde større Kendskab til Forholdene end Lønudvalget.

K j e l d S ø r e n s e n hævdede, at Vedtagelsen netop lød paa et Tillæg af 25 Kr. til to bestemte Tider.

Udsattes.

